

BRANDETECTIE

Minstens 1 op de 8 woningen voldoet niet aan wettelijke vereisten

“Nog veel te weinig rookmelders in woningen”

Rookmelders zijn verplicht, maar dat besef is nog niet bij iedereen doorgedrongen. Een op de acht gecontroleerde woningen voldoet niet aan de vereisten. “Maar zelfs wie wettelijk in orde is, heeft daarom nog geen veilige thuis-situatie”, zegt brandexpert Tim Renders. “Maak zelf een veiligheidsplan met rookmelders en zorg dat iedereen de afspraken voor evacuatie kent.”

Sinds 2020 moeten woningen op elke verdieping een rookmelder hebben. Vorig jaar voldeed 12% van de 3.805 gecontroleerde woningen in Vlaanderen niet aan die verplichting, zo blijkt uit cijfers die Zoersels parlements lid Katrien Schryvers (CD&V) opvroeg bij Vlaams minister van Wonen Matthias Diependaele (N-VA). Voor de provincie Antwerpen ging het om 804 overtredingen.

De controles gebeuren vooral bij het toekennen van een conformiteitsattest. In de praktijk gaat het over woningen of kamers die te huur worden aangeboden en slechts zelden over huizen van particuliere eigenaars, die vermoedelijk nog slechter scoren. Bij de studentenkamers is 3% niet in orde. Wie geen rookmelders hangt, riskeert dat de woning ongeschikt verklaard wordt, wat ook kan leiden tot een extra heffing. “Elke rookmelder kan levens

Tim Renders

Brandexpert

“Ik laad nooit mijn gsm of andere batterijen 's nachts op. Want dan zijn de risico's het grootst.”

Tim Renders geeft opleidingen rond brandveiligheid. “Hoe meer rookmelders, hoe veiliger.”

FOTO GEORGES GIELEN

ROOKMELDERS

“Hang ze op de juiste plaatsen, onderhoud ze en check de levensduur”

Hoeveel rookmelders moet ik in huis halen? Volgens Tim Renders kom je al snel op zes à acht uit. “Ga na wat je allemaal in het stopcontact hebt steken en wat je echt niet kunt of wilt uittrekken als je gaat slapen. In die ruimtes met elektronica moet je een rookmelder hebben. Hang er ook op de slaapkamers zelf, niet alleen in de hal. Bij temperaturen hoger dan 38 graden en lager dan vier graden kan de batterij falen, dus let op met onafgewerkte zolders en kelders.”

De beste rookmelders? “Die met een tienjarige vaste batterij die je er niet kunt uithalen. Veel mensen weten niet dat ook de rookmelder zelf een beperkte levensduur heeft. Die kan je terugvinden op het toestel. Check die datum altijd als je een exemplaar met vervangbare batterijen hebt.” Een rookmelder vraagt ook onderhoud. “Ontstof hem een keer per maand, best met het borstelgedeelte van de stofzuiger. Als je toestel een keer is afgegaan door rook, moet je het vervangen. De drukknop test trouwens alleen de batterij, niet de optische cel van de rookmelder.”

Er bestaan ook draadloze koppelbare rookmelders: als er één rook vangt, gaan ze allemaal af. Dat voorkomt dat je het brandalarm in een verderaf gelegen wasplaats of kelder niet zou horen in je slaapkamer.

VLUCHTPLAN

“Zorg voor veilige route en neem alles met je gezin door”

Hoe je evacuatieplan er moet uitzien, hangt af van je woon- en gezinssituatie. Maar er zijn enkele algemene principes. “Leg zaklampen op de slaapkamers, liefst met een knijpdynamo in plaats van batterijen. Gaat de rookmelder af, ga dan zo snel mogelijk naar buiten en sluit alle deuren die je passeert. Leg geen obstakels zoals wasmanden of rommel op de vluchtroute. Zorg dat je buitendeur geen elektrisch rolluik heeft, want als de elektriciteit uitvalt, zit je vast. Hang de sleutel van de deur vlakbij of installeer een draaiknop, zodat je ze altijd kunt openen. Spreek een vaste verzamelplaats buiten af, liefst niet aan de achterzijde van de woning, want dan zien de hulpdiensten je niet meteen. Bel de 112 pas als je buiten in veiligheid bent. En vooral: bespreek en oefen dit plan met het hele gezin.”

En wat in appartementsgebouwen? “Normaal kan je naar buiten via de gemeenschappelijke delen. Zo niet: blijf dan in je eigen appartement, dat is veel veiliger dan door de rook te gaan. Ofwel zal de brandweer je in je appartement laten zitten en de brand eerst doven, ofwel komt ze je eerst redden. In 99% van de gevallen is het die eerste optie.”

redden. We moeten daarom blijven sensibiliseren”, zegt Katrien Schryvers. Een oproep waar Tim Renders, die als voormalig brandweerman opleidingen geeft en het boek *Brandveiligheid Thuis* schreef, zich volmondig bij aansluit. “De wetgeving is één zaak, maar de huidige verplichting van een toestel per verdieping volstaat niet voor een veilige woning.”

Slapers ruiken niet

Vooral 's nachts zijn de risico's groot. “Mijn gsm of andere batterijen opladen tijdens de nacht, ik doe het nooit”, zegt Tim Renders. “80% van de kinderen onder 12 jaar hoort de rookmelder niet omdat ze zo diep slapen. Volwassenen in diepe slaap hebben dan weer geen reukzin, je wordt niet wakker van de rook. Bovendien hebben we een tragere reactietijd 's nachts. Daarom is het zo belangrijk om vertrouwd te zijn met het evacuatieplan voor je woning. Op school en op het werk doen we elk jaar brandoefeningen, maar thuis wordt zo iets bijna nooit besproken.”

Nochtans bewijzen de cijfers dat het nodig is. “Dit jaar zijn er al minstens zestien doden gevallen door woningbranden in Vlaanderen”, zegt Renders. “Kijk alleen al naar de voorbije dagen: grote bedrijfsbranden, een woon-zorgcentrum, een woningbrand in Wallonië waarbij vijf familieleden omkwamen. Een veiligheidscheck doen voor je woning klinkt moeilijk, maar is gewoon een kwestie van boerenverstand. Kijk waar je risicoplaatsen zijn, hang voldoende rookmelders, spreek een vluchtplan af.”

Huurders die vragen hebben over de brandveiligheid, moeten in eerste instantie aankloppen bij hun verhuurder of syndicus. Bij misverstanden of discussie kunnen ze terecht bij de gemeentelijke of stedelijke dienst Wonen of bij de brandpreventiedienst die elke brandweergebied heeft.

STEVEN VANKERCKHOVEN

Exoten kunnen zeer agressief uit de hoek komen

Aziatische hoornaar overspoelt Vlaanderen

De Aziatische hoornaar verspreidt zich razendsnel over Vlaanderen. Waar er vorig jaar 265 nesten geneutraliseerd werden, kan dat dit jaar tot vijfhonderd oplopen als het aan dit tempo doorgaat.

“De Aziatische hoornaars planten zich razendsnel voort en palmen zeer grote gebieden in op korte tijd”, zegt Kevin Verbeek van het Vlaams Bijeninstituut (VBI). “Een succesvol nest maakt

tussen de vijftig en vijfhonderd koninginnen. Zo'n 10 à 15% daarvan maakt het jaar nadien een succesvol nieuw nest.”

Ook het klimaat speelt een rol. “Jaar na jaar beleven we hier warmere zomers en minder strenge winters. De leefomstandigheden voor deze insecten worden dus ook gunstiger.”

De hoornaar is op een natuurlijke manier tot bij ons gekomen. “In 2004 werd een nest gevonden in Zuid-Frankrijk. Vermoedelijk is

Het insect is iets groter dan een euromunt. FOTO RR

één koningin per ongeluk geïmporteerd vanuit China. In 2011 was er in ons land een eerste melding, in 2014 kwamen de eerste nesten. Jaarlijks zien we bijna een

verdubbeling van de cijfers, ondanks de grote inzet om ze in te dijken.” De Aziatische hoornaar helemaal elimineren in ons land is een utopie, volgens Verbeek.

Wat we dan wel kunnen doen? “Doe meldingen op vespawatch.be. Zowel van individuen als van nesten. Probeer vooral nooit zelf een nest te verdelen. Aziatische hoornaars gedragen zich anders dan gewone wespen.”

Het is ook niet verstandig om te slaan naar een Aziatische hoornaar. “Dan kunnen ze weleens steken”, zegt Verbeek. “Probeer stil te zitten of wandel voorzichtig weg.”

Hoe herken je ze? “Ze zijn iets groter dan een euromunt. Hun lichaam is volledig zwart met van-

achter een enkele gele band. Ze hebben zwarte boven- en gele onderpoten. Ze zijn niet te verwarren met de Europese hoornaar: die kan je herkennen aan de Belgische driekleur. Een rode kop met een zwart-geel achterlijf. Die leven in veel kleinere kolonies en zijn minder gevaarlijk.

Aziatische hoornaars staan erom bekend zeer agressief uit de hoek te komen. Zeker als je een nest gaat benaderen. In het buitenland heeft dat al geleid tot dodelijke incidenten. Dat is omdat ze massaal aanvallen als ze zich bedreigd voelen. De steken doen ook meer pijn. Niet per se omdat het ander gif is, maar de angel is langer en steekt dus een pak dieper.” (npa)